

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000357

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-02-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кацєро Оксана Костянтинівна

2. Oksana K. Katsero

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 20-02-2026

Спеціальність за освітою: психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11683

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.45

Тема дисертації:

1. ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГО-КОМПЕНСАТОРНИХ ВМІНЬ ВИКЛАДАЧІВ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ
2. Formation of psychological and compensatory skills of teachers in postgraduate education

Реферат:

1. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» (01 – Освіта/Педагогіка). – Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, Київ, 2025. Дисертація є комплексним дослідженням актуальної проблеми формування психолого-компенсаторних вмінь викладачів у післядипломній освіті, що містить наукове обґрунтування, розроблення та експериментальну перевірку моделі системи формування психолого-компенсаторних умінь викладачів у післядипломній освіті для забезпечення професійної стійкості, емоційної саморегуляції та здатності до подолання психоемоційних і професійних навантажень в умовах трансформації освітнього середовища та воєнного стану в Україні. У дисертації вперше обґрунтовано методологічні підходи до вивчення проблеми психолого-компенсаторних умінь викладачів у післядипломній освіті та на основі теоретико-методологічного аналізу проблеми окреслено сутність і структуру поняття «психолого-компенсаторні

вміння викладачів у післядипломній освіті»; визначено поняття: «психолого-компенсаторні вміння викладачів у післядипломній освіті» – здатність викладача до саморегуляції та управління власним емоційним станом, ефективного подолання стресових ситуацій і конфліктів, адаптації до нових умов і змін в освітньому середовищі, взаємодії з різними категоріями студентів з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей; «психологічне вигорання» – стан емоційного, фізичного й розумового виснаження, що виникає внаслідок тривалого стресу й перевантаження на роботі та може негативно вплинути на якість навчання й освітньої діяльності, а також загальний добробут викладачів; «формування психолого-компенсаторних умінь викладачів у післядипломній освіті» – процес набуття навичок і практичного досвіду використання технік саморегуляції, управління стресом, розвитку емоційної стійкості та самовідновлення, здатності ефективно справлятися з різноманітними професійними викликами та адаптуватися до змін у навчальному середовищі на основі поглибленого систематичного теоретичного навчання розкрито їхній зміст.

2. The dissertation is a comprehensive study of the pressing issue of developing psychological compensatory skills of teachers in postgraduate education. It presents the scientific justification, design, and experimental verification of a model of the system for developing teachers' psychological compensatory skills in postgraduate education aimed at ensuring professional resilience, emotional self-regulation, and the ability to overcome psycho-emotional and professional challenges under the conditions of educational environment transformation and martial law in Ukraine. For the first time, the dissertation substantiates methodological approaches to studying the problem of psychological compensatory skills of teachers in postgraduate education. Based on a theoretical and methodological analysis of the issue, the essence and structure of the concept "psychological compensatory skills of teachers in postgraduate education" are outlined. The following definitions are provided: "psychological compensatory skills of teachers in postgraduate education" – the teacher's ability to self-regulate and manage their own emotional state, effectively cope with stressful situations and conflicts, adapt to new conditions and changes in the educational environment, and interact with diverse categories of students taking into account their individual characteristics; "burnout" – a state of emotional, physical, and mental exhaustion caused by prolonged stress and work overload that can negatively affect the quality of teaching, educational activity, and the overall well-being of teachers; "development of psychological compensatory skills of teachers in postgraduate education" – the process of acquiring skills and practical experience in applying techniques of self-regulation, stress management, emotional resilience development, and self-recovery, as well as the ability to effectively cope with various professional challenges and adapt to changes in the learning environment. Their content is revealed on the basis of in-depth, systematic theoretical learning. The genesis and current state of Ukrainian and international experience in implementing psychological and pedagogical support of educational and scientific processes in the context of lifelong learning have been examined, demonstrating its diversity and broad representation. Theoretical knowledge on the issues of teachers' professional and emotional burnout, as well as practical experience in preventing professional stress and emotional exhaustion, has been systematized. The necessity of enhancing the psychological competence of educational administrators and the psychological compensatory skills of teachers has been emphasized, ensuring effective stress management, as well as understanding its content, characteristics, and risk factors. The essence and structure of teachers' psychological compensatory skills in postgraduate education have been defined, including psychological-compensatory organizational skills, psychological-compensatory informational skills, and psychological-compensatory intellectual skills. Organizational and pedagogical conditions for developing teachers' psychological compensatory skills in postgraduate education have been identified and substantiated. These include: preventive and compensatory activities of psychological services; the influence of the educational environment on maintaining psychological health and developing teachers' psychological compensatory skills; modeling an individual trajectory for ensuring psychological well-being and focusing on intrinsic motivation; and the implementation of principles and models of open education. Methodological support for the development of teachers' psychological compensatory skills in postgraduate education has been designed and substantiated, along with an author's model of the system for developing teachers' psychological compensatory skills in postgraduate education. This model consists of the target-content component, the

procedural-methodological component, pedagogical conditions, psychological-compensatory skills, and the criteria-diagnostic component. The components of developing teachers' psychological compensatory skills in postgraduate education have been specified, including emotional-motivational, cognitive-reflexive, behavioral-social, and physiological-individual. A methodological toolkit has been developed, comprising methods, technologies, resources, and forms of activity for developing teachers' psychological compensatory skills.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Рідей, Н., Боголюбов, В., Хітренко, Т., & Кацєро, О. (2018a). Концептуальні і стратегічні аспекти реформування системи вищої та післядипломної освіти для сталого розвитку. Мультимедійні засади післядипломної освіти для сталого розвитку. (Коллективна монографія). Київ: Видавництво НДУ імені М.П.Драгоманова, 182–206.
- Bogutskyi, Yur., Katsero, O. (2018b). The perspective of pedagogical innovation. Pedagogical and psychological sciences: development prospects in countries on Europe at the beginning of the third millennium. (Collective monograph). Vol. 1. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 26–45.
<https://enpurb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/01df3c12-39de-483d-b62e-026d6bb03c58/content>
- Рідей, Н., Кацєро, О. (2019). Аксиологічний аналіз понятійно-категоріального апарату дослідження професійного вигорання у системі освіти. Управління системами післядипломної освіти для сталого розвитку. (Коллективна монографія). Київ: Видавництво НДУ імені М.П.Драгоманова, 48–67.
- Кацєро, О. (2022). Психолого-компенсаторні компетентності викладачів у системі післядипломної освіти. *Moderní aspekty vědy: XXI: díl mezinárodní kolektivní monografie. Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 74–101.*
<http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-21.pdf> Статті у наукових фахових виданнях України (у тому числі ті, які індексуються в наукометричних базах)
- Kondur, O., Mykhailyshyn, H., Ridei, N., & Katsero, O. (2020a). Formation of competences of future educators for requirements education for sustainable development. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Vol. 7, 1, 7–14.* DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.7.1.7-14>
- Tytova, N., Katsero, O., & Kondur, O. (2020b). System Analysis of the Future Educators' Psychological and Pedagogical Training Experience. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Vol. 7, 1, 199–206.* DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.7.1.199-206>
- Кацєро, О. (2022a). Діагностика сформованості психолого-компенсаторних компетентностей викладачів у післядипломній освіті. *Наука і техніка сьогодні, 7 (7), 113–128.* DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-7\(7\)-113-127](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-7(7)-113-127)
- Кацєро, О. (2022b). Організаційно-педагогічні умови формування психолого-компенсаторних компетентностей викладачів у післядипломній освіті. *Перспективи та інновації науки, 8 (13), 65–77.* DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-8\(13\)-65-77](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-8(13)-65-77)

- Кацєро О., Шкільна, І. (2024). Особливості формування психолого-компенсаторних умінь викладачів у післядипломній освіті. Педагогічна академія: наукові записки, 7. (Кацєро О. К. здійснено аналіз наукових першоджерел та їхнє узагальнення). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12582656>
- Кацєро О., Шкільна І. (2025). Методичний інструментарій формування психолого-компенсаторних умінь викладачів у післядипломній освіті. Педагогічна академія: наукові записки, 18. (Кацєро О. К. здійснено аналіз методичного інструментарію формування психолого-компенсаторних умінь викладачів у післядипломній освіті). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15548568> Статті у зарубіжних наукових виданнях(у тому числі ті, які індексуються в наукометричних базах)
- Bakhmat, N., Ridei, N., Tytova, N., Liubarets, V., & Katsero, O. (2021). Methodology of safety and quality of life on the basis of noospheric education system formation. *Strategies for Policy in Science and Education*, 29 (1), 82-98. URL: https://azbuki.bg/wp-content/uploads/2021/02/Strategies_1_21_Nataliia-Bakhmat.pdf (Web of Science: WOSUID: WOS:000621670200007).
- Tytova, N., Katsero, O., Yatsenko, V. (2019). Psychological-pedagogical training of professional education in Ukraine. *Edukacija – Technika – Informatyka*, 283–288. DOI: 10.15584/eti.2019.4.39 Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації
- Katsero, O. (2018). Theoretical aspects of the formation of psychological-compensative competencies of lecturers of HE. *Modern educational space: the transformation of national models in terms of integration: Conference Proceedings*, October 26, Leipzig: Baltija Publishing, 208.
- Кацєро, О. (2019). Формування психолого-компенсаторних компетентностей як метод запобігання професійного вигорання викладачів закладів вищої освіти. *Освітній простір України*. (Т. 17), 297–303. DOI: <https://doi.org/10.15330/esu.17.297-303>
- Кацєро, О. (2024a). Формування умінь викладачів у післядипломній освіті. Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал. Матеріали звітної науково-практичної конференції (Київ, 01 травня 2024). Київ, 96–102.
- Кацєро, О. (2024b). Психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу в умовах післядипломної освіти як науково-педагогічна проблема. Здобутки та досягнення прикладних та фундаментальних наук XXI століття. Матеріали VII міжнародної наукової конференції (Полтава, 21 червня 2024). Полтава, 175–177. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/21.06.2024/70>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкільна Ірина Миколаївна

2. Iryna Shkilna

Кваліфікація: к. пед. н., с.д., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9456-8278

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовченко Ольга Анатоліївна

2. Olha A. Vovchenko

Кваліфікація: д. психол. н., с.д., 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4399-0118

Додаткова інформація:

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=FJD9_KoAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безкоровайна Ольга Володимирівна

2. Olga Bezkorovaina

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7144-9946

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Астремська Ірина Володимирівна

2. Iryna V. Astremska

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9746-3356

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=es37K90AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Наталія Вікторівна

2. Natalia V. Kharchenko

Кваліфікація: к. пед. н., с.н.с., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4171-593x

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Толочко Світлана Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Толочко Світлана Вікторівна

Флярковська Ольга Василівна

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Юрченко Тетяна Анатоліївна